

Modificari la legile justitiei (Legea 303/2004, 304/2004 si 317/2004)

1. Preambul

Proiectele de lege atasate vizeaza modificarea celor trei legi ce guverneaza sistemul de justitie in Romania: Legea 303/2004 privind statutul judecatorilor si procurorilor, Legea 304/2004 privind organizarea judiciara si Legea 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii.

Adoptate in 2004, cele 3 legi au fost modificate masiv prin Legea 247/2005 privind reforma in domeniile proprietatii si justitiei. Legea respectiva a fost adoptata, fara nici o dezbatere publica sau parlamentara, prin angajarea raspunderii Guvernului.

Modificarile pe care Guvernul din 2005 dorea sa le aduca Legilor 303/2004 si 317/2004 au fost avizate negativ de catre Consiliul Superior al Magistraturii¹, cu toate acestea Guvernul si le-a asumat si le-a sustinut in Parlament.

Dupa ce proiectul a fost adoptat de Parlament si inainte de a fi promulgat de Presedinte, proiectul a fost atacat la Curtea Constitutionala atat de catre opozitie, cat si de catre presedintele Inaltei Curti de Casatie si Justitiei de la acea vreme, care a reclamat incalcarea independentei justitiei prin modificarile aduse. Sesizarile au fost partial admise, legea fiind reintoarsa in Parlament pentru a fi pusa in acord cu decizia Curtii Constitutionale².

Dupa Legea 247/2005, celor trei legi ale justitiei li s-au adus modificari minore prin cateva ordonante de urgenta.

Singurele modificari importante de dupa 2005 la aceste legi au privit reglementarea raspunderii disciplinarea si Inspectia Judiciara, acestea fiind adoptate prin Legea 24/2012. Si aceasta lege a fost supusa verificarii Curtii Constitutionala inainte de promulgare, la sesizarea presedintei Inaltei Curti de Casatie si Justitie³.

Cele trei legi si-au dovedit limitele de-a lungul timpului, trebuind a fi adaptate noilor realitati si nevoi socio-juridice, care sunt cu mult diferite de cele avute in vedere in 2004, la data adoptarii lor.

Astfel, spre exemplu, in tranzitia de la comunism la democratie un rol important l-a avut reforma in justitiei.

Sub aspectul carierei judecatorilor si procurorilor, aceasta tranzitie s-a tradus prin sustinerea unui sistem bazat pe judecatori foarte tineri, carora li s-a permis sa acceda extrem de rapid in cariera, intr-un mod nemaialtalt in alte state europene (la 23-24 de ani un tanar ajunge judecator, apoi pana la 30-35 de ani ajunge la curtea de apel, unde pronuntau si hotarari definitive, iar promovarea la Inalta Curte de Casatie si Justitie se facea si la 35-40 de ani). Daca acest fapt a fost justificat la acea data de tranzitia de la

¹ <http://old.csm1909.ro/csm/index.php/index.php?cmd=0705&pg=19>

² <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/63039>

³ https://www.legalis.ro/wp-content/uploads/2012/02/CCR-DECIZIA-2_2012_asupra-obiectiei-de-neconstitutionalitate-a-dispozitiilor-Legii-pentru-modificarea-si-completarea-Legii-nr.-303_2004-privind-statutul-judecatorilor-si-procurorilor.pdf

comunism la democratie, in prezent este necesara o reasezare a sistemului pe criterii ce au in vedere si experienta de viata si profesionala a magistratilor, precum si familiarizarea lor cu toate aspectele ce tin de celelalte profesii juridice.

De asemenea, forma legilor justitiei in vigoare a permis o interferenta prea mare a carierei judecatorilor cu cea a procurorilor, functiile acestora suprapunandu-se de foarte multe ori in mentalul colectiv. Acest fapt a pus insa probleme nu doar la nivel de imagine, ci si in mod concret, conducand la o apropiere prea mare a judecatorilor fata de procurori si invers, fapt ce a devenit ingrijorator in momentul in care s-a reflectat in modul in care judecatorii solutionau cererile procurorilor. Un studiu efectuat recent a relevat faptul ca, intre anii 2010-2015, instantele romanesti au admis cererile procurorilor privind interceptarile in proportie covarsitoare, sase curti de apel admitandu-le in proportie de 100%.⁴

O alta problema a fost cea a reglementarii raspunderii materiale a judecatorilor si procurorilor pentru erorile judiciare. In ultimii ani, Romania conduce in Uniunea Europeana topul negativ in ceea ce priveste condamnările la CEDO pentru incalcarea articolului 6 din Conventie si, in ciuda acestui fapt, nici un magistrat nu a raspuns pana acum material sau disciplinar pentru incalcari grave ale drepturilor fundamentale ce au generat erori judiciare. Acest fapt a relevat neajunsurile legislatiei actuale.

Lipsa efectiva a raspunderii judecatorilor si procurorilor a facut ca in prezent, conform mai multor sondaje de opinie, peste 80% dintre romani sa isi doreasca o raspundere a magistratilor.

Nu in ultimul rand, prevederi extrem de importante din lege, precum procedura de revocare a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii sau proceduri disciplinare, au fost declarate neconstitutionale de catre Curtea Constitutionala, impunandu-se interventia urgenta a legiuitorului.

Toate aceste modificari, impreuna cu altele, deopotriva importante pentru modernizarea sistemului juridic din Romania, vor fi prezentate pe scurt in cele ce urmeaza, putand fi studiate in detaliu prin lecturarea versiunii in engleza a acestora.

Facem precizarea ca din 2004, de cand s-au adoptat cele trei legi ale justitiei, si pana in prezent, acum este prima data cand modificarile la aceste legi se fac prin procedura parlamentara transparenta, prin dezbateri publice si cu implicarea tuturor partilor interesate.

Forma finala a modificarilor la legile justitiei, ce a rezultat in urma dezbaterilor din Parlament, reprezinta in proportie covarsitoare propuneri de modificare ale Consiliului Superior al Magistraturii si ale asociatiilor profesionale.

2. Legea 303/2004 privind statutul judecatorilor si procurorilor

Principalele modificari vizeaza urmatoarele puncte:

1. Clarificarea notiunii de independenta a procurorului si punerea sa in acord cu dispozitiile Constitutiei si recomandările Comisiei de la Venetia.

⁴ <http://raduchirita.ro/interceptari.pdf>

Textul in vigoare prevedea ca “procurorii sunt independenti, in conditiile legii”. Or, potrivit Constitutiei, “procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiului legalității, al imparțialității și al controlului ierarhic, sub autoritatea ministrului justiției.” Ca atare, rezulta o contradicție cel puțin aparentă între textul legal și cel constituțional și o ambiguitate la nivel de statut al procurorilor.

Prin modificările propuse s-a definit mai clar noțiunea de independența a procurorilor, în sensul ca: “(1¹) Procurorii sunt independenți în dispunerea soluțiilor, în condițiile prevăzute de Legea nr.304/2004, privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare.”

Această distincție este importantă și din perspectiva recomandărilor Comisiei de la Venetia, care, în documentul “Raport privind Standardele europene referitoare la independența sistemului judiciar – organele de urmărire penală” a subliniat ca: “(...) există diferențe esențiale cu privire la modul în care este perceput conceptul de independență sau autonomie aplicabil judecătorilor față de cel aplicabil parchetelor. (...) independența sau autonomia parchetelor nu este la fel de categorică ca cea a instanțelor. Chiar și acolo unde parchetul este o instituție independentă, poate exista un control ierarhic asupra deciziilor și activităților procurorilor, alții decât procurorul general.”⁵

2. Pentru prima dată în istoria post decembristă a României, se reglementează lustrarea în justiție: art.6 alin.2².

3. Reglementarea mai strictă și mai eficientă a controlului asupra serviciilor de informații în relația lor cu judecătorii și procurorii; stabilirea caracterului public al tuturor informațiilor ce privesc administrarea justiției.

Legea în vigoare prevede interdicția judecătorilor și procurorilor de a fi ofiteri acoperiți, colaboratori sau informatori ai serviciilor de informații, competența de a verifica respectarea acestei interdicții aparținând Consiliului Suprem de Apărare a Tarii. Acest organism nu are însă nici competențele legale, nici instrumentele sau capacitatea administrativă necesară pentru a face efectiv un astfel de control.

De asemenea, ultimii ani au relevat că una din cele mai mari pericole la adresa independenței justiției, a statutului de drept și a garantării drepturilor fundamentale o reprezintă tocmai imixtiunea serviciilor de informații în justiție și lipsa oricărui parghii eficiente de control în acest sens.

Mai mult, Curtea Constituțională a constatat în 2016 neconstituționalitatea unor prevederi ambigue din Codul de procedură penală, prin care serviciile de informații erau implicate în ancheta penală.

În ultimii doi ani au ieșit la iveală existența unor hotărâri secrete ale CSAT ce vizau justiția, care sunt incompatibile cu statul de drept. Mai mult, există date concrete privind încheierea unor protocoale secrete între parchete și Serviciul Român de Informații, ce priveau proceduri judiciare, precum și crearea unor echipe mixte de cercetare penală, formate din procurori și ofiteri ai serviciilor de informații.

Modificările aduse art. 7 din Legea 303/2004 vizează exact remedierea acestor vicieri grave ale statului de drept, astfel:

⁵ [http://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2010\)040-e](http://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2010)040-e)

- Controlul interdicției judecătorilor și procurorilor de a fi ofiteri acoperiți va fi făcută și de comisiile specializate din Parlament, conform atribuțiilor ce revin acestora. Serviciile de informații vor fi obligate să pună la dispoziția acestora toate informațiile și datele necesare în acest sens.
- Se incriminează fapta lucrătorilor serviciilor de informații de a racola magistrați, instituindu-se pedepse dure, în scopul de a descuraja astfel de acțiuni.
- Se prevede în mod expres ca organizarea judiciară, precum și cooperarea instituțională între instanțe și parchete, pe de o parte, și orice altă autoritate publică, pe de altă parte, constituie informații de interes public.

4. Recrutarea și promovarea judecătorilor și procurorilor

În prezent perioada de pregătire a unui judecător sau procuror este de 2 ani la Institutul National al Magistraturii (INM) și un an de stagiatură. După noile reglementări, perioada de pregătire la INM va fi de 4 ani iar de stagiatură de 2 ani.

Modalitatea de recrutare și promovare a judecătorilor și procurorilor, în filozofia inițială a Legii 303/2004, s-a bazat pe un sistem extrem de dinamic, cu judecători și procurori foarte tineri, cu accent aproape exclusiv pe buna lor pregătire profesională.

Necesar la acea vreme, sistemul și-a dovedit în timp limitele, fiind necesar să se adapteze noilor realități și standardelor impuse la nivelul Uniunii Europene, unde se pune un accent necesar și pe componente ce tin de maturitate profesională, cunoștințe complexe despre sistemul de justiție, echilibru, integrare în societate etc.

Noile modificări vizează, așadar, o pregătire inițială a viitorilor judecători și procurori mai complexă și mai îndelungată, sub egida Institutului National al Magistraturii, pe o perioadă de 4 ani, urmată de 2 ani de stagiatură.

În perioada inițială, în primul an auditorii de justiție vor urma cursuri la INM, ca și în prezent. Perioada de practică, însă, va fi extinsă de la un an la trei ani, timp în care aceștia vor face pregătire în instanțe și parchete, cabinete de avocatură, penitenciare, diferite instituții sau autorități ale statului legate de justiție.

În cei doi ani de stagiatură, aceștia vor asista și la ședințe de judecată ale judecătorilor definitivți, vor face sub îndrumarea acestora proiecte de hotărâri, paralel cu conducerea unor ședințe proprii, de competență stagiatarilor. În acest mod se asigură o pregătire mult mai complexă a viitorilor magistrați, de natură să compenseze lipsa totală a experienței profesionale a acestora.

De asemenea, sistemul de promovare a fost modificat, fiind crescute vechimile necesare pentru promovarea la instanțe și parchete superioare, iar examenele teoretice au fost dublate de o evaluare a activității profesionale a acestora, ca și criteriu de departajare.

5. Excluderea factorului politic din numirea judecătorilor și procurorilor definitivți

Legea în vigoare permitea Președintelui României să refuze numirea în funcție a judecătorilor și procurorilor, fapt ce echivala cu o interferență a acestuia în procesul de selecție, pe baza unor criterii ce

excedeau celor strict prevazute de lege, inclusiv in baza unor informatii primite de la serviciile de informatii.

Potrivit tuturor standardelor europene, rolul presedintelui, acolo unde acesta este prevazut de lege, este unul solem, si nicidecum nu implica un rol distinct al acestuia in recrutarea magistratilor, aceasta fiind o prima si indispensabila conditie a independentei lor.

6. Presedintele poate refuza o singura data propunerile de numire in fruntea parchetelor

Conform formei adoptate, Președintele României poate refuza, motivat, **o singură dată**, numirea în funcțiile de conducere în parchete, aducând la cunoștința publicului motivele refuzului.

Aceasta limitare reprezintă o punere în acord a legii cu dezlegările date de Curtea Constituțională atribuțiilor presedintelui de numire în diverse funcții, pentru a evita arbitrariul acestuia și blocajele instituționale.

Astfel, prin decizia nr. 98/2008, Curtea Constituțională a decis ca *“pentru preîntâmpinarea apariției unui blocaj instituțional în procesul de legiferare, legiuitorul constituant a prevăzut la art. 77 alin. (2) din Legea fundamentală dreptul Președintelui de a cere Parlamentului reexaminarea unei legi înainte de promulgare, o singură dată. Curtea apreciază că această soluție are valoare constituțională de principiu în soluționarea conflictelor juridice între două sau mai multe autorități publice care au atribuții conjuncte în adoptarea unei măsuri prevăzute de Legea fundamentală și că acest principiu este de aplicațiune generală în cazuri similare.”*

Ca atare, în orice situație în care legea permite Presedintelui să refuze exercitarea unei atribuții, acest refuz poate opera o singură dată, indiferent de situația particulară la care se referă, principiul având aplicare generală.

7. Raspunderea materiala a judecatorilor si procurorilor

Potrivit Constituției, „Statul răspunde patrimonial pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare. Răspunderea statului este stabilită în condițiile legii și nu înlătură răspunderea magistraților care și-au exercitat funcția cu rea-credință sau gravă neglijență”.

Această prevedere constituțională este în acord cu recomandările europene în materie de independența a justiției, precum și avizele Comisiei de la Venetia, care arată că, atunci când erorile judiciare sunt cauzate cu rea credință sau gravă neglijență, judecătorii și procurorii trebuie să răspundă, inclusiv pecuniar, pentru acestea.

Răspunderea magistratilor nu vine în contradicție cu independența lor, ci, dimpotrivă, vine în completarea acesteia.

În ciuda acestor principii, textul actual ce reglementează răspunderea materială a magistratilor este efectiv inaplicabil. În ciuda a numeroase condamnări ale statului român la CEDO, regresul acestuia împotriva magistratilor vinovați a fost efectiv blocat de modul de reglementare a răspunderii din legea actuală.

Acest fapt a avut ca efect si o nemulțumire populara crescanda si o diminuare ingrijoratoare a increderii cetatenilor in actul de justitie si in magistrati, vazuti ca o casta care nu da socoteala nimanui de faptele lor, chiar si atunci cand actioneaza cu rea credinta sau grava neglijenta.

Modificarea acestui text legal a facut subiectul a numeroase dezbateri publice, pe parcursul ultimilor ani, lovindu-se mereu de opozitia constanta si categorica a sistemului judiciar.

Prin noua lege, raspunderea materiala este reglementata intr-o maniera eficienta, care sa permita aplicarea sa efectiva, insa cu respectarea independentei acestora, in conditiile in care in procedura nu sunt implicati nici un fel de actori in afara sistemului judiciar, indeplinirea conditiilor pentru tragerea la raspundere a judecatorilor si procurorilor fiind stabilita exclusiv de instantele de judecata.

S-a instiuit, de asemenea, posibilitatea asigurarii de raspundere profesionala a magistratilor, pentru a da acestora siguranta financiara, ca si garantie a independentei acestora in luarea deciziilor, eliminandu-se presiunea data de teama de a raspunde financiar pentru eventuale erori.

8. Alte modificari privind cariera judecatorilor si procurorilor

Proiectul de lege cuprinde modificari de substanta legate de cariera judecatorilor si procurorilor, adoptate la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii.

Aceste propuneri sunt rezultatul unui vast proces de consultare cu sistemul judiciar, intins pe perioada ultimilor ani, si se refera la modificari ce tin de suspendarea din functii a acestora, verificari psihologice periodice, expertizare psihiatrica, reglementarea evaluarii profesionale intr-o maniera obiectiva si alte modificari, ce raspund unor necesitati resimtite de sistemul judiciar.

3. Legea 304/2004 privind organizarea judiciara

1. Controlul procurorului ierarhic superior asupra temeiniciei actelor intocmite de procuror.

Potrivit modificarilor aduse prin proiect, *“Soluțiile adoptate de procuror pot fi infirmate motivat de către procurorul ierarhic superior, când sunt apreciate ca fiind nelegale sau netemeinice”*, modificarea vizand adaugarea motivului de netemeinicie la cel al nelegalitatii.

Intens criticata de o parte a presei, de Procurorul sef DNA si Procurorul General, aceasta modificare nu face altceva decat sa puna in acord dispozitiile legii de organizare judiciara cu cele ale Codului de procedura penala, care prevede in mod explicit vizarea rechizitoriului de catre procurorul ierarhic superior atat de legalitate, cat si de temeinicie.

Modificarea s-a facut inclusiv la propunerea CSM.

Departa de a aduce atingere independentei operationale a procurorului, aceasta masura nu este altceva decat o manifestare a principiului controlului ierarhic, absolut necesara pentru buna desfasurare a activitatii de urmarire penala si evitarea unor potentiale abuzuri.

Spre exemplu, un procuror ar putea decide trimiterea în judecată a unei persoane, în condițiile în care nu există probe care să susțină acuzarea. Vizarea rechizitoriului pentru temeinicie de către procurorul ierarhic evită aceste situații, în care este previzibilă o viitoare achitare, dar care va avea consecințe uneori ireparabile asupra persoanei inculpate. Similar, procurorul șef poate infirma o propunere de neîncepere a urmăririi penale atunci când, în ciuda unor probe evidente, procurorul de caz decide închiderea dosarului.

Potențiale ingerințe ale procurorilor ierarhici superiori în efectuarea urmăririi penale sau în adoptarea soluției pot fi, potrivit art. 64 din lege, contestate la secția de procurori a CSM, fiind astfel asigurate garanții reale și efective ale deplinei independențe a procurorilor în anchetarea cauzelor și soluțiile dispuse.

2. Creșterea vechimii necesare pentru accesarea în funcția de procuror DNA și introducerea concursului ca modalitate de selecție

Directia Națională Anticorupție a fost constituită ca o direcție în cadrul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, pentru a corespunde unor exigențe constituționale privind competența urmăririi penale în cazul deputaților și senatorilor (art. 72 din Constituție). Ca atare, odată selectat pentru a fi procuror DNA, acesta va funcționa în cadrul Parchetului de pe lângă ICCJ, deși nu îndeplinește condițiile legale privind vechimea sau gradul profesional pentru a funcționa în cadrul acestuia.

Regulile derogatorii privind selecția procurorilor DNA au permis însă funcționarea în cadrul acestei structuri a unor procurori cu o vechime minimă în magistratură (6 ani, ce includea și perioada de formare inițială și stagiul), ca urmare a unui interviu complet netransparent, susținut în fața unei comisii numite de procurorul șef DNA. Acest lucru a condus în timp la o dependență prea mare a procurorilor DNA de șeful direcției. Mai mult, numărul foarte mare de achitări, în special din ultimii ani, releva necesitatea creșterii exigenței selecției procurorilor DNA.

În consecință, proiectul prevede creșterea vechimii necesare pentru accesarea în funcția de procuror DNA la 8 ani, precum și concursul susținut în fața secției de procurori a CSM ca modalitate de selecție, concurs ce va consta într-un interviu și o evaluare a activității anterioare a acestor procurori.

3. Înființarea Secției pentru Investigarea Infracțiunilor din Justiție

În anul 2014, prin ordin al procurorului șef DNA, a fost creat în cadrul acestei direcții „Serviciul de combatere a corupției în justiție”, ce are în competența exclusivă și anchetarea judecătorilor și procurorilor.

Numirea șefului acestui serviciu s-a făcut de către procurorul șef DNA, la fel și repartizarea procurorilor în cadrul acesteia, fără a se cunoaște public ce procurori activează în cadrul acestora, pe ce criterii au fost selectați, care este vechimea și gradul profesional al acestora.

Mai mult, activitatea din ultimii ani al acestui serviciu, devenit ulterior secție, a relevat adevărate conflicte de interese între procurorii DNA și judecătorii ce judecau dosare DNA, precum și presiunile la care aceștia din urmă au fost expuși.

Daca in anul 2014 raportul DNA cuprindea in anexa 3 o analiza a hotararilor de achitare care erau toate definite ca “nelegale” sau “netemeinice”, in timp lucrurile s-au agravat, mergand pana la urmarirea penala de catre procurorii DNA a judecatorilor pentru solutiile pronuntate.

Au existat situatii certe, facute publice, in care judecatori ce aveau pe rol dosarele importante ale DNA au fost chemati, la randul lor la DNA, pentru audieri, cat timp dosarele erau pe rol, sau au fost interceptati in timpul proceselor. De asemenea, int-un caz, ICCJ a stabilit ca procurorii DNA au incalcat secretul deliberarii, infangand in mod grav independenta acestora.

Aceasta situatie a determinat crearea unei noi sectii in cadrul ICCJ, ca mijloc de protejare a independentei judecatorilor si procurorilor, fiind asigurate toate garantiile de indepedenta si profesionalism a procurorilor ce vor activa in cadrul acesteia: selectia se face de catre Plenul Consiliului, fara nici o ingerinta politica, procurorii sunt selectati printr-un concurs riguros, ce impune ca si conditie de participare o experienta de 18 ani si grad profesional de minim curte de apel, prezentarea unui raport anual in fata Plenului CSM vizand activitatea sectiei. De asemenea, aceasta sectie va efectua doar urmarirea penala, in fata instantei urmand a sustine acuzarea alti procurori, tocmai pentru a asigura deplina obiectivitate a a acestora.

4. Proiectul de lege cuprinde si alte modificari privind compunerea completelor de judecata, repartizarea judecatorilor pe sectii etc.

Aceste modificari au fost propuse de Consiliul Superior al Magistraturii, in urma necesitatilor relevate de consultarea cu corpul magistratilor.

4. Legea 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii

1. Separarea carierelor judecatorilor si procurorilor

La 29 mai 2017, judecatorii de la toate tribunalele din tara, prin presedintii lor, au semnat o rezolutie prin care au solicitat declanșare, în cel mai scurt timp, de către puterea legislativă, precum și de către celelalte autorități decizionale, a tuturor demersurilor în măsură să conducă la recunoașterea și asigurarea garanțiilor necesare pentru o justiție independentă.

In cadrul aceleesi rezolutii, s-a solicitat consolidarea statutului **judecătorilor prin separarea imediată a atribuțiilor Consiliului Superior al Magistraturii referitoare la cariera judecătorilor și procurorilor**, precum și cu privire la organizarea și funcționarea instanțelor judecătorești și a parchetelor în sensul ca acestea să aparțină distinct celor două Secții ale Consiliului, respectiv Secției pentru Judecători în privința judecătorilor și instanțelor judecătorești și Secției pentru Procurori în privința procurorilor și parchetelor.

Recunoașterea acestei garanții ar conduce la o consolidare a independenței judecătorilor, singurii care înfăptuiesc justiția, acest lucru nefiind pe deplin posibil cât timp cariera judecatorilor este hotărâtă prin alte mecanisme decât cele proprii puterii judecătorești.⁶

⁶ <https://www.juridice.ro/513577/rezolutia-judecatorilor-de-la-toate-tribunalele-din-tara-constanta-29-mai-2017.html>

Aceasta rezolutie a fost sustinuta imediat, la 30 mai 2017, de presedintele curtilor de apel si ulterior de catre asociatiile profesionale.

Modificarile aduse Legii 317 /2017 sunt in acest sens, delimitand strict competentele sectiei pentru judecatori de cea pentru procurori sub aspectul carierei celor doua profesii.

De altfel, acest standard deriva si din recoamandarile Comsiei de la Venetia, in raportul mentionat aceasta atragand atentia in mod explicit: *“66. (...)În situația în care consiliile judecătorilor și ale procurorilor stabilesc un organism unic, trebuie să se ia măsuri astfel încât judecătorii și procurorii să nu voteze decât în cadrul secției căreia îi aparțin, cu privire la numirile și procedurile disciplinare. Aceasta întrucât procurorii – datorită specificului activității lor curente - pot avea o atitudine diferită față de judecători cât privește independența judiciară.”*

2. Procedura de revocare a membrilor CSM si transparenta activitatii acestuia

Prin decizia nr. 196/2013 a Curtii Constitutionale au fost declarate neconstitutionale prevederile din Legea 317/2004 ce instituiam procedura revocarii membrilor CSM, la initiativa judecatorilor sau procurorilor care i-au ales.

Desi au trecut 4 ani de atunci, legea nu a fost pusa in acord cu decizia CCR, astfel incat in prezent nu exista nici un mecanism care sa reglementeze raspunderea membrilor CSM, in ciuda solicitarilor repetate in acest sens venite din partea judecatorilor si procurorilor.

Proiectul de lege reglementeaza o procedura supla si eficienta de retragere a increderii membrilor CSM, care asigura insa garantiile cerute de CCR privind respectarea dreptului la aparare a membrului vizat de revocare, precum si stabilitatea institutionala a Consiliului.

Un element de noutate il reprezinta reglementarea interpretarii membrilor CSM, o procedura ce asigura transparentizarea si responsabilitatea membilor CSM, absolut necesare pentru buna functionare a acestuia.

Au fost introduse de asemenea norme noi privind publicitatea sedintelor de Plen si sectii, precum si publicarea ordinii de zi si a hotararilor Consiliului, in garantarea aceluiasi deziderat, al transparentei activitatii Consiliului si a membrilor sai.

3. Procedura disciplinara si Inspectia Judiciara

In cadrul reglementarilor referitoare la actiunea disciplinara, au fost aduse o serie de modificari necesare pentru a pune in acord legea cu deciziile Curtii Constitutionale.

A fost inlaturat Ministrul Justitiei ca titular al actiunii disciplinare, renuntandu-se in acest mod la o modificare adusa prin legea din 2012, pentru a fi eliminate orice potentiale influente politice in cadrul acestei proceduri.

Inspectia Judiciara a fost consolidata, fiind mentinuta ca structura cu personalitate juridica in cadrul Consiliului Superior al Magistraturii. Numirea inspectorului sef se face prin concurs organizat de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii.

Selectia inspectorilor se face pe un mandat de 3 ani, ce poate fi reinoint o singura data, pentru a evita situatia permisa de legea actuala in care inspectorii judiciari sunt magistrati care, de mai bine de 10 ani, nu am mai indeplinit in mod efectiv functia de judecator sau procuror.

5. Concluzie

Toate modificarile la cele trei legi ale justitiei s-au facut pentru a oferi raspunsuri la problemele si nevoile curente ale sistemului judiciar.

Cele mai multe dintre propuneri sunt venite de la CSM sau asociatiile profesionale ale magistratilor.

Aceste modificari la legile justitiei sunt primele care se desfasoara intr-o procedura parlamentara transparenta, cu implicarea tuturor partilor interesate.

In prezent legile sunt verificate pentru constitutionalitate la Curtea Constitutionala, asa cum s-a intamplat si cu legile precedente, fiind folosite toate filtrele necesare pentru asigurarea independentei justitiei.

Deputat
Florin Iordache